

UCHWAŁA NR 149/2016
SENATU UNIWERSYTETU WROCŁAWSKIEGO
z dnia 21 grudnia 2016 r.

w sprawie wytycznych dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych dotyczących tworzenia programów kształcenia na studiach pierwszego oraz drugiego stopnia, jednolitych studiach magisterskich, studiach podyplomowych, kursach dokształcających i szkoleniach opartych na Polskiej Ramie Kwalifikacji

Na podstawie art. 68 ust. 1 pkt. 2 i 4 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1842) uchwała się, co następuje:

§ 1.1. Senat Uniwersytetu Wrocławskiego ustala wytyczne dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych dotyczące projektowania programów kształcenia dla kierunku studiów.

2. Ilekroć w uchwale jest mowa o programie kształcenia, rozumie się przez to opis przyjętych przez Senat Uniwersytetu Wrocławskiego spójnych efektów kształcenia, uwzględniający charakterystyki drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego na poziomie 6 w przypadku studiów pierwszego stopnia i na poziomie 7 w przypadku studiów drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich oraz opis procesu kształcenia (program studiów), prowadzącego do osiągnięcia tych efektów wraz z określeniem liczby punktów ECTS przypisanych do poszczególnych modułów zajęć (zajęcia lub grupy zajęć)/przedmiotów.

§ 2.1. Uchwała ma zastosowanie do kształcenia w Uniwersytecie Wrocławskim opartego na Polskiej Ramie Kwalifikacji określonej ustawą z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2016 r. poz. 64 i 1010.) i rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego po uzyskaniu kwalifikacji pełnej na poziomie 4 – poziom 6-8 (Dz. U. z 2016 r. poz. 1594), prowadzonych w języku polskim i języku obcym.

2. Uchwała ma odpowiednie zastosowanie do kształcenia na studiach przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela w oparciu o standardy kształcenia określone w odpowiednim rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do zawodu nauczyciela.

3. Uchwała ma odpowiednie zastosowanie do kształcenia na studiach podyplomowych, kursach dokształcających i szkoleniach w Uniwersytecie Wrocławskim, prowadzonych w języku polskim i języku obcym.

§ 3.1. Studia na danym kierunku mogą być prowadzone w formie studiów stacjonarnych, niestacjonarnych lub w obu tych formach.

2. Na studiach stacjonarnych co najmniej połowa punktów ECTS wymaganych programem kształcenia jest uzyskiwana za zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego i studentów.

3. Studia niestacjonarne to forma studiów organizowanych jako studia zaoczne lub wieczorowe z zajęciami, o których mowa w ust. 2, realizowanymi w liczbie godzin stanowiącej nie mniej niż 60% odpowiedniej liczby godzin zajęć na studiach stacjonarnych, z wyjątkiem zajęć przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela, które realizowane są zgodnie z odpowiednim zarządzeniem Rektora.

4. Studia niestacjonarne pierwszego i drugiego stopnia na danym kierunku studiów mogą trwać jeden lub dwa semestry dłużej niż odpowiednie studia stacjonarne.

5. Całkowita liczba punktów ECTS przewidzianych planem studiów niestacjonarnych jest równa liczbie punktów ECTS przewidzianych planem odpowiednich studiów stacjonarnych.

§ 4.1. Wydziały tworzą, prowadzą i przechowują dokumentację związaną z programem kształcenia dla określonego kierunku studiów, zawierającą w szczególności:

- 1) ogólny opis i charakterystykę studiów;
- 2) opis zakładanych efektów kształcenia;
- 3) program studiów;

- 4) opis wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia;
- 5) opis warunków prowadzenia studiów.

2. Dokumentacja programów kształcenia prowadzonych w języku obcym jest sporządzana w języku polskim i języku obcym.

§ 5. Ogólny opis i charakterystyka studiów zawiera w szczególności:

- 1) nazwę kierunku studiów adekwatną do zakładanych efektów kształcenia;
- 2) określenie formy studiów;
- 3) określenie poziomu kształcenia i poziomu uzyskanej kwalifikacji;
- 4) określenie profilu kształcenia;
- 5) przyporządkowanie kierunku studiów do właściwego obszaru kształcenia i wskazanie dziedzin nauki lub sztuki i dyscyplin naukowych lub artystycznych, do których odnoszą się efekty kształcenia;
- 6) określenie ogólnych celów kształcenia;
- 7) opis oczekiwanych kompetencji kandydata na studia;
- 8) określenie zasad rekrutacji;
- 9) wskazanie tytułu zawodowego uzyskiwanego przez absolwenta i uzyskanych uprawnień zawodowych oraz typowych miejsc pracy absolwentów;
- 10) określenie możliwości kontynuacji kształcenia.

§ 6. Opisy zakładanych efektów kształcenia dla określonego kierunku studiów wydziału opracowują z uwzględnieniem następujących zasad:

- 1) opis zakładanych efektów kształcenia odnosi się do określonego poziomu kształcenia, uzyskanego poziomu kwalifikacji oraz profilu kształcenia;
- 2) opis zakładanych efektów kształcenia uwzględnia charakterystyki drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji, w tym wybrane efekty kształcenia właściwe dla obszaru lub obszarów kształcenia, do których został przyporządkowany kierunek studiów;
- 3) opis zakładanych efektów kształcenia przedstawia się w formie tabeli odniesień efektów kierunkowych do efektów kształcenia opisanych w charakterystykach drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji, a także w formie tabeli przedstawiającej pokrycie efektów kształcenia opisanych w charakterystykach drugiego stopnia przez zakładane efekty kierunkowe, wraz z krótkim uzasadnieniem ewentualnego pominięcia efektów obszarowych;
- 4) na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych obowiązują identyczne opisy zakładanych efektów kształcenia.

§ 7.1. Program studiów określa w szczególności:

- 1) formę studiów;
- 2) liczbę semestrów i liczbę punktów ECTS niezbędną dla uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia (tytułu zawodowego, świadectwa ukończenia studiów podyplomowych);
- 3) plan studiów (z zaznaczeniem modułów zajęć obowiązkowych i podlegających wyborowi studenta) - z zachowaniem zasady, że program umożliwia studentowi wybór modułów zajęć (zajęcia lub grupy zajęć) w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS, o których mowa w pkt. 2;
- 4) macierz efektów kształcenia wiążącą zakładane dla kierunku efekty kształcenia z modułami zajęć (zajęcia lub grupy zajęć), w których efekty te są osiąmane;
- 5) wymiar i zasady odbywania praktyk - jeśli program je przewiduje oraz liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach tych praktyk;
- 6) zajęcia ogólnouczelniarne (lektoraty, zajęcia z wychowania fizycznego, moduły związane z przygotowaniem do zawodu nauczyciela), które student ma zrealizować;
- 7) liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z obszarów nauk humanistycznych i nauk społecznych, w szczególności w ramach zajęć z przedsiębiorczości oraz przygotowujących do wejścia na rynek pracy, zwłaszcza z zakresu ekonomii, zarządzania, prawa (w tym ochrony własności intelektualnej) - nie mniejszą niż 5 punktów ECTS - w przypadku kierunków studiów przypisanych do obszarów innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne;
- 8) strukturę studiów (specjalności i specjalizacje);
- 9) łączną liczbę punktów ECTS, które student musi uzyskać w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów.

2. Program studiów dla kierunku przyporządkowanego do więcej niż jednego obszaru kształcenia określa procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdego z tych obszarów w łącznej liczbie punktów ECTS wymaganych do uzyskania kształcenia odpowiadającego poziomowi uzyskanych kwalifikacji.

3. Program studiów na stacjonarnych studiach pierwszego stopnia i jednolitych studiach magisterskich uwzględnia zajęcia z wychowania fizycznego w wymiarze 60 godzin (bez punktów ECTS).

4. W skład dokumentacji programu studiów wchodzi sylabusy poszczególnych modułów zajęć (zajęcia lub grupy zajęć) zawierające w szczególności:

- 1) zakładane efekty kształcenia i ich odniesienie do efektów kształcenia przyjętych dla kierunku studiów;
- 2) treści i metody kształcenia prowadzące do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia;
- 3) formę prowadzenia zajęć;
- 4) opis sposobów weryfikacji i oceny osiągania przez studenta zakładanych efektów kształcenia;
- 5) liczbę punktów ECTS przyznawanych za zrealizowanie modułu zajęć oraz kalkulację nakładu pracy studenta;
- 6) wykaz zalecanej literatury.

§ 8.1. Podstawowa jednostka organizacyjna, tworząc programy kształcenia dla kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim, uwzględnia zwłaszcza:

- 1) wymóg wykazania związku kierunku studiów z misją uczelni oraz strategią rozwoju uczelni i wydziału;
- 2) wymóg zapewnienia studentom co najmniej przygotowania do prowadzenia badań (w przypadku studiów pierwszego stopnia), oraz udziału w badaniach (w przypadku studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich);
- 3) wyniki monitorowania karier zawodowych absolwentów;
- 4) bieżącą analizę zgodności zakładanych efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy;
- 5) kształcenie w zakresie przedsiębiorczości;
- 6) opinie interesariuszy.

2. Podstawowa jednostka organizacyjna, tworząc programy kształcenia dla kierunku studiów o profilu praktycznym, uwzględnia zwłaszcza:

- 1) wymóg wykazania związku kierunku studiów z misją uczelni oraz strategią rozwoju uczelni i wydziału;
- 2) wymóg odbycia praktyk zawodowych łącznie w wymiarze co najmniej trzech miesięcy na każdym poziomie kształcenia;
- 3) wyniki monitorowania karier zawodowych absolwentów;
- 4) bieżącą analizę zgodności zakładanych efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy;
- 5) kształcenie w zakresie przedsiębiorczości;
- 6) opinie interesariuszy.

§ 9. Opis wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia obejmuje wykaz dokumentów określających system zapewniania jakości kształcenia, procedury służące zapewnianiu jakości kształcenia oraz wykaz działań podejmowanych na rzecz doskonalenia jakości kształcenia.

§ 10. Opis warunków prowadzenia studiów zawiera w szczególności wykaz nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe dla kierunku, profilu i poziomu kształcenia.

§ 11. Zalecenia dodatkowe dotyczące tworzenia programów kształcenia:

- 1) w trosce o umiędzynarodowienie studiów program może zawierać zajęcia prowadzone w językach obcych;
- 2) w trosce o mobilność studentów plan studiów (w szczególności terminy realizacji przedmiotów obowiązkowych) powinien stwarzać możliwości udziału studentów w wymianie krajowej (np. program MOST) i międzynarodowej;
- 3) liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych, z uwzględnieniem wychowania fizycznego, lektoratu języka obcego nowożytnego i lektoratu języka polskiego dla cudzoziemców, dla studiów w zakresie poszczególnych obszarów kształcenia nie powinna przekraczać wartości podanych w tabeli:

Lp.	Obszar kształcenia	Poziom kształcenia	
		I stopień	II stopień
1.	Nauki humanistyczne	2000	900
2.	Nauki społeczne	2000	900
3.	Nauki ścisłe	2200	1000

4.	Nauki przyrodnicze	2200	1000
5.	Nauki o sztuce	2000	800

- 4) liczba godzin zajęć na stacjonarnych studiach prowadzonych jako jednolite studia magisterskie, z uwzględnieniem zajęć z wychowania fizycznego, lektoratu nowożytnego języka obcego i lektoratu języka polskiego dla cudzoziemców nie powinna przekraczać 2700;
- 5) w uzasadnionych przypadkach rada podstawowej jednostki organizacyjnej prowadzącej kierunek studiów, za zgodą dziekana może zwiększyć liczbę godzin, o których mowa w pkt. 3 i 4 nie więcej jednak niż o 15 % - dalsze zwiększenie liczby godzin zajęć dydaktycznych wymaga zgody Rektora;
- 6) rada podstawowej jednostki organizacyjnej podejmuje decyzję o rodzaju zajęć, w ramach których realizowany jest moduł zajęć (zajęcia lub grupa zajęć), a dziekan decyzję o limicie uczestników zajęć w grupie, biorąc pod uwagę jakość kształcenia oraz koszty prowadzonych studiów;
- 7) na studiach pierwszego stopnia (licencjackie i inżynierskie) student otrzymuje nie mniej niż 10 punktów ECTS za przygotowanie pracy dyplomowej i przygotowanie do egzaminu dyplomowego, chyba że rada wydziału postanowi inaczej;
- 8) na studiach jednolitych magisterskich i drugiego stopnia student otrzymuje nie mniej niż 20 punktów ECTS za przygotowanie pracy dyplomowej i przygotowanie do egzaminu dyplomowego, chyba że rada wydziału postanowi inaczej.

§ 12.1. Program studiów określa obowiązek zaliczenia lektoratu nowożytnego języka obcego.

2. Na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia lektorat języka obcego nowożytnego rozpoczyna się od wskazanego w programie semestru i trwa do uzyskania biegłości językowej B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, jednakże w wymiarze nie większym niż 180 godzin.

3. Na studiach niestacjonarnych pierwszego stopnia lektorat języka obcego nowożytnego rozpoczyna się od wskazanego w programie semestru i trwa do uzyskania biegłości językowej B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, w wymiarze nie mniejszym niż 120 godzin.

4. Na stacjonarnych jednolitych studiach magisterskich lektorat nowożytnego języka obcego rozpoczyna się od wskazanego w programie semestru studiów i trwa do uzyskania biegłości językowej zgodnej z wymaganiami określonymi dla poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, jednakże w wymiarze nie większym niż 240 godzin.

5. Na niestacjonarnych jednolitych studiach magisterskich lektorat nowożytnego języka obcego rozpoczyna się od wskazanego w programie semestru studiów i trwa do uzyskania biegłości językowej zgodnej z wymaganiami określonymi dla poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, w wymiarze nie mniejszym niż 180 godzin.

6. Na stacjonarnych studiach drugiego stopnia lektorat, w wymiarze maksymalnie 60 godzin, prowadzi do uzyskania umiejętności językowych zgodnych z wymaganiami określonymi dla poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.

7. Na niestacjonarnych studiach drugiego stopnia lektorat w wymiarze nie mniejszym niż 40 godzin prowadzi do uzyskania umiejętności językowych zgodnych z wymaganiami określonymi dla poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.

8. Za osiągnięcie wymaganych umiejętności językowych w zakresie nowożytnego języka obcego przyznaje się:

- 1) 12 punktów ECTS na studiach I stopnia (biegłość B2);
- 2) 16 punktów ECTS na jednolitych studiach magisterskich (biegłość B2+);
- 3) 4 punkty ECTS na studiach II stopnia (biegłość B2+).

9. Wyboru języka nowożytnego, w zakresie którego osiągane będą wymagane umiejętności określone w ust. 2-7 dokonuje student, w ramach możliwości organizacyjnych uczelni.

10. Studentom obcokrajowcom program studiów zapewnia lektorat języka polskiego na zasadach określonych w zarządzeniu Rektora.

11. Dla specjalności kierunku filologia zasady zaliczania lektoratów języka obcego, innego niż stanowiący główny przedmiot studiów, ustala odpowiednia rada wydziału.

12. Na studiach pierwszego stopnia realizowanych w języku angielskim studenci pochodzenia polskiego mogą realizować lektorat języka obcego nowożytnego innego niż angielski (bez określenia poziomu) w wymiarze 180 godzin.

13. Na studiach pierwszego stopnia realizowanych w języku angielskim studenci obcokrajowcy mogą dodatkowo uczęszczać na lektorat języka nowożytnego innego niż angielski, wyłącznie od poziomu B1 w wymiarze 60 godzin.

14. Na studiach drugiego stopnia prowadzonych w języku angielskim wszyscy studenci mogą realizować lektorat języka angielskiego w wymiarze 60 godzin (poziom B2+ akademicki) lub inny język obcy na poziomie B2+ w ramach możliwości SPNJO.

§ 13. Podstawowa jednostka organizacyjna ustala koszty uruchomienia i/lub prowadzenia studiów, w szczególności wysokość opłat za usługi edukacyjne zgodnie z odrębnymi przepisami.

§ 14. Szczegółowe zasady realizacji zajęć przygotowujących do uzyskania kwalifikacji uprawniających do wykonywania zawodu nauczyciela określa zarządzenie Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego.

§ 15.1. Studia podyplomowe, kursy dokształcające i szkolenia prowadzone są zgodnie z programem kształcenia uchwalonym przez radę odpowiedniej jednostki organizacyjnej.

2. Studia podyplomowe trwają nie krócej niż dwa semestry i umożliwiają słuchaczowi uzyskanie co najmniej 30 punktów ECTS.

3. Program kształcenia na studiach podyplomowych przygotowujących do zawodu nauczyciela musi spełniać standardy kształcenia określone przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

4. Program kształcenia na studiach podyplomowych zawiera w szczególności:

- 1) analizę potrzeb uzasadniających utworzenie studiów podyplomowych;
- 2) nazwę studiów podyplomowych;
- 3) opis zakładanych efektów kształcenia z określeniem poziomu kwalifikacji;
- 4) moduły zajęć (zajęcia lub grupy zajęć) z przypisanymi zakładanymi efektami kształcenia, opisem sposobów ich weryfikacji i określoną liczbą punktów ECTS;
- 5) określenie formy zakończenia studiów podyplomowych;
- 6) plan studiów podyplomowych;
- 7) kosztorys studiów podyplomowych.

5. Program kształcenia kursu dokształcającego (szkolenia) zawiera w szczególności:

- 1) wskazanie potrzeb uzasadniających utworzenie kursu (szkolenia);
- 2) nazwę kursu (szkolenia);
- 3) opis zakładanych efektów kształcenia;
- 4) moduły zajęć (zajęcia lub grupy zajęć) wraz z przypisanymi efektami kształcenia;
- 5) określenie formy zakończenia kursu dokształcającego (szkolenia);
- 6) plan realizacji kursu (szkolenia);
- 7) kosztorys realizacji kursu (szkolenia).

§ 16. Szczegółowe zasady projektowania, modyfikowania i uruchamiania programów kształcenia określa Rektor Uniwersytetu Wrocławskiego w drodze zarządzenia.

§ 17. Zagadnienia nieobjęte uchwałą są normowane przepisami prawa wskazanymi w § 2 ust. 1 i rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów (Dz. U. z 2016 r. poz. 1596.).

§ 18. Programy kształcenia i zawarte w nich opisy efektów kształcenia określone przez Senat Uniwersytetu Wrocławskiego dla kierunków studiów utworzonych przed dniem 1 października 2016 r., zgodne z Krajowymi Ramami Kwalifikacji, pozostają w mocy.

§ 19. Traci moc uchwała Nr 17/2015 Senatu Uniwersytetu Wrocławskiego z dnia 25 lutego 2015 r. w sprawie wytycznych dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych dotyczących tworzenia programów kształcenia na studiach pierwszego oraz drugiego stopnia, jednolitych studiach magisterskich, studiach podyplomowych, kursach dokształcających i szkoleniach.

§ 20. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Senatu UWr
Rektor: *prof. A. Jeziński*